

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

С. Б. Жильцов

« 04 » _____ 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС

Галузь знань 0202 «Мистецтво»

Напрямок підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»

Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»

(На базі ОКР «Молодший спеціаліст»)

Інститут мистецтв

2014 – 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Оркестровий клас» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво» напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» (на базі ОКР «Молодший спеціаліст»).

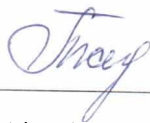
Розробник:

Малахова Маргарита Олександрівна, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв

Протокол від «01» вересня 2014 року № 1

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

_____
(підпис)

Т.М. Пляченко

© Малахова М.О., 2014

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни	8
III. Програма навчальної дисципліни	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни „Оркестровий клас”	12
V. Завдання для самостійної роботи	14
Картка самостійної роботи бакалавра	15
VI. Система поточного та підсумкового контролю	16
VII. Методи навчання	20
VIII. Методичне забезпечення курсу	20
IX. Вимоги до екзамену	20
X. Орієнтовний репертуар для проведення практичних занять	21
XI. Рекомендована література	22

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У комплексі дисциплін, що складають навчальний план підготовки фахівців, майбутніх музичних керівників дошкільних закладів та вчителів музики в загальноосвітніх школах, оркестровий клас відіграє важливу роль. Поряд з іншими дисциплінами музичного циклу, оркестр відкриває для студентів особливу форму вивчення музики – форму колективного виконання, яка за своєю сутністю виходить за межі поняття просто грати разом. Характерною рисою ансамблевого мистецтва є наявність та реалізація єдиних художніх намірів, єдність емоційного відгуку на твори, що виконуються, вміння відчувати, творити разом. Заняття в оркестровому класі допомагають студентам ознайомитися з більшою кількістю музичних творів, оскільки тембральні та технічні можливості оркестрового колективу суттєво ширші у порівнянні з сольним чи ансамблевим виконанням творів. Водночас, гра в оркестрі розкриває перед студентами колоритність та неповторність виражальних можливостей народних інструментів.

Мета викладання дисципліни „Оркестровий клас” – розвинути у студентів інструментально-виконавські вміння та сформувати навички оркестрової гри.

Завдання навчального курсу – опанування студентами основних *компетенцій*, які складають основу професійної компетентності вчителя музичного мистецтва:

❖ когнітивно-перцептивних (поглиблення теоретичних знань у галузі оркестрового музикування; вивчення специфіки колективної співтворчості);

❖ практично-виконавських (закріплення навичок гри на оркестрових музичних інструментах засобом вивчення кращих зразків вітчизняної та зарубіжної класичної, народної й сучасної музики);

❖ творчих (розвиток музично-пізнавальних здібностей; виховання адекватного відчуття ритму й динаміки, архітектоніки твору, вміння слухати інших учасників оркестрового колективу; розвиток музичного мислення й пам'яті, чуття форми, образного уявлення твору музичного кругозору студентів);

❖ ціннісно-орієнтаційних (виховання почуття відповідальності за якість опанування оркестровими партіями, навичок самоконтролю та самооцінки власних і колективних ігрових дій, творчої ініціативи студентів; формування та розвиток музичного смаку, емоційно-ціннісного відношення до музики, поважного ставлення до надбання свого народу, до мистецтва в цілому).

Міждисциплінарна взаємодія. Навчальний курс „Оркестровий клас” передбачає інтеграцію з такими спеціальними дисциплінами як „Основний

музичний інструмент”, „Додатковий музичний інструмент”, „Диригування”. В індивідуальні плани студентів з цих предметів рекомендується включати вивчення оркестрових партій, завдань з перекладу або аранжування творів.

Робоча навчальна програма з дисципліни „Оркестровий клас” є нормативним документом Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, відповідно до навчального плану галузі знань 0202 «Мистецтво», напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво»; рекомендацій МОН України (лист № 1/9-736 від 06.12.2007 р.) «Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра»; Наказу МОН України від 09.07.2009 р. № 642 про кредитно-модульну систему організації навчального процесу.

Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни „Оркестровий клас”, необхідне методичне й інструментальне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

У початковій програмі курсу визначені обов’язкові форми діяльності оркестрового колективу (виконання музичних творів, читання нот з аркуша, транспонування) та різні способи оволодіння навчальним репертуаром:

- ❖ **ескізне** вивчення оркестрових творів – ознайомлення з різноманітними музичними стилями, формування навичок орієнтування у стильових і жанрових ознаках;

- ❖ **грунтовне** відпрацювання оркестрових творів – вивчення нотного тексту, робота над штрихами, темпом, агогікою тощо;

- ❖ **повторне** виконання оркестрових творів – актуалізація оркестрово-виконавського досвіду;

- ❖ **самостійне** вивчення оркестрових творів – закріплення отриманих знань, умінь й навичок, щодо особливостей гри в оркестрі, як професійна мотивація студента.

Важливу роль в успішній діяльності оркестру та удосконаленні учбово-виховного процесу відіграє створення й розвиток певних традицій: колективне відвідування концертів, музеїв, театрів, проведення творчих зустрічей з виконавцями, композиторами тощо.

Концертні виступи – необхідна вимога успішної та прогресивної діяльності оркестру. Вони являють собою своєрідний індикатор, що висвітлює

сильні та слабкі сторони у роботі оркестрового колективу. Виступи на сцені стимулюють оркестрантів до ретельного вивчення оркестрових партій, виховують самодисципліну, підтримують творчу активність, тренують волю, загартовують психіку.

На вивчення курсу „Оркестровий клас” навчальним планом відведено 378 год. загалом, з них на 3 курсі – 162 год., де 62 год. – практичні заняття, 8 год. – індивідуальна робота, 49 год. – самостійна робота, 7 год. – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль; на 4 курсі –162 год., де 54 год. – практичні заняття, 10 год. – індивідуальна робота, 89 год. – самостійна робота, 9 год. – модульний контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни „Оркестровий клас” завершується складанням заліку у VIII семестрі.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС”

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс:	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4,5</p> <p>Кількість змістових модулів: 5</p> <p>Загальна кількість годин: 162</p> <p>Кількість годин на тиждень: 2</p>	<p style="text-align: center;">Шифр на назва галузі знань: 0202 – „ Мистецтво”</p> <p style="text-align: center;">Шифр на назва напряму підготовки: 6.020204 – „Музичне мистецтво”</p> <p style="text-align: center;">Освітньо-кваліфікаційний рівень: „Бакалавр”</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 3-й. Семестр: 5-6.</p> <p>Аудиторні заняття: 70 годин, з них: практичні заняття - 62 години, індивідуальна робота - 8 годин. Модульний контроль – 7 годин. Семестровий контроль -36 годин. Самостійна робота - 49 годин. Вид контролю: 6-й семестр екзамен.</p>
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 4,5</p> <p>Кількість змістових модулів: 4</p> <p>Загальна кількість годин: 162</p> <p>Кількість годин на тиждень: 1</p>	<p style="text-align: center;">На базі ОКР „Молодший спеціаліст”</p>	<p>Рік підготовки: 4-й. Семестр: 7-8.</p> <p>Аудиторні заняття: 64 години, з них: практичні заняття - 54 години, індивідуальна робота-10 годин. Модульний контроль – 9 годин. Самостійна робота - 89 годин. Вид контролю: 7-й семестр ПМК (залік), 8-й семестр ПМК (залік).</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС”

III курс

№ п/п	Назви розділів	Кількість годин					
		Разом	Практичних	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Модульний контроль	Семестровий контроль
Змістовий модуль I							
Вивчення та виконання вправ, нескладних п'єс у складі оркестру.							
1.	1.1.Розвиток технічних навичок. Виховання у студентів уважного ставлення до нотного тексту, вміння підбирати необхідну аплікатуру, з'ясувати виражальний зміст музичного твору. 1.2.Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів.	10	2	5	2	1	—
Змістовий модуль II							
Вивчення та виконання різножанрових музичних творів (низький рівень складності).							
2.	2.1.Виконавська техніка. 2.2.Вивчення та виконання музичних творів різних жанрів. 2.3. Оволодіння технікою читання нот з аркуша	40	16	20	2	2	---
Змістовий модуль III							
Вивчення та виконання музичних творів українських авторів (низький рівень складності).							
3.	3.1.Розвиток навичок ансамблевого виконання. 3.2.Вивчення та виконання музичних творів українських авторів. 3.3.Оволодіння технікою читання нот з аркуша.	40	16	20	2	2	---
Змістовий модуль IV							
Вивчення та виконання музичних творів кантиленного характеру різних епох (середній рівень складності).							
4.	4.1.Виконавська техніка. 4.2.Вивчення та виконання музичних творів кантиленного характеру. 4.3.Читання нот з аркуша	36	14	2	1	1	18
Змістовий модуль V							
Вивчення та виконання музичних творів танцювальних жанрів різних епох (середній рівень складності).							
5.	5.1.Технічне вдосконалення навичок гри на оркестрових інструментах. 5.2.Вивчення та виконання музичних творів танцювального жанру різних епох. 5.3. Читання нот з аркуша.	36	14	2	1	1	18
Разом за навчальним планом		162	62	49	8	7	36

IV курс

№ п/п	Назви розділів	Кількість годин				
		Разом	Практичних	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I						
Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору (середній рівень складності)						
1.	1.1.Формування вмінь та навичок, необхідних для виконання народної інструментальної музики. 1.2.Вивчення музичних творів зі спадщини українського фольклору середнього рівня складності. 1.3.Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.	36	12	20	2	2
Змістовий модуль II						
Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів. (середній рівень складності)						
2.	2.1.Опанування сучасними ритмами на основі вивчення та осмислення різноманіття ритмічних схем та формул. 2.2.Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів середнього рівня складності. 2.3.Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.	36	12	20	2	2
Змістовий модуль III						
Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків (середній рівень складності)						
3.	3.1.Формування масштабного музичного мислення. 3.2.Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків середнього рівня складності. 3.3.Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.	36	12	20	2	2
Змістовий модуль IV						
Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності)						
4.	4.1.Закріплення виконавських навичок, знань, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм. 4.2.Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром середнього рівня складності. 4.3.Вдосконалення техніки читання нот з аркуша. 4.4. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп.	54	18	29	4	3
Разом за навчальним планом		162	54	89	10	9

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I (III курс, 5-й семестр)

Вивчення та виконання вправ, нескладних п'єс у складі оркестру.

1.1. Розвиток технічних навичок. Виховання у студентів уважного ставлення до нотного тексту, вміння підбирати необхідну аплікатуру, з'ясовувати виражальний зміст музичного твору.

1.2. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів:

- одночасний вступ, затримування на ферматах;
- гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відраховування пауз у своїй партії;
- збалансоване звучання свого інструменту в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (III курс, 5 -й семестр)

Вивчення та виконання різножанрових музичних творів репертуару

(низький рівень складності)

2.1. Виконавська техніка:

- закріплення виконавських навичок, набутих в попередній період;
- гра мажорних та мінорних гам у дві октави штрихами легато, нон легато, спікато, арпеджіо, акорди.

2.2. Вивчення та виконання музичних творів з дитячого репертуару низького рівня складності.

2.3. Оволодіння технікою читання нот з аркуша

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III (III курс, 5-й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів українських авторів

(низький рівень складності)

3.1. Розвиток навичок ансамблевого виконання:

- уміння виділяти в оркестровому звучанні всі лінії фактури: мелодію, гармонію, фігурації, контрапункт, бас;
- злагоджене звучання своєї партії в оркестровій групі.

3.2. Вивчення та виконання музичних творів українських авторів низького рівня складності.

3.3. Оволодіння технікою читання нот з аркуша.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV (III курс, 6 -й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів кантиленного характеру різних

ЕПОХ (середній рівень складності)

4.1. Виконавська техніка:

- закріплення виконавських навичок, набутих в попередній період;
- гра вправ на різні види техніки.

Формування навичок володіння кантиленою, гнучкістю та природністю інтонації.

4.2. Вивчення та виконання музичних творів кантиленного характеру різних епох середнього рівня складності.

4.3. Читання нот з аркуша.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V(III курс, 6 –й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів танцювальних жанрів різних епох (середній рівень складності)

- 5.1. Технічне вдосконалення навичок й вмінь гри на оркестрових інструментах, розвиток яких є необхідною передумовою професійного виконавського росту.
- 5.2. Вивчення та виконання музичних творів танцювального жанру різних епох середнього рівня складності.
- 5.3. Читання нот з аркуша.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I (IV курс, 7-й семестр)

Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору(середній рівень складності)

- 1.1. Формування вмінь та навичок, необхідних для виконання народної інструментальної музики.
- 1.2. Вивчення музичних творів зі спадщини українського фольклору середнього рівня складності.
- 1.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II (IV курс, 7-й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів

(середній рівень складності)

- 2.1. Опанування сучасними ритмами на основі вивчення та осмислення різноманіття ритмічних схем та формул.
- 2.2. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів середнього рівня складності.
- 2.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III (IV курс, 8 -й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків

(середній рівень складності)

- 3.1. Формування масштабного музичного мислення, висування художнього завдання, яке направлено на знання як структурної, так і процесуально-динамічної сторони музичної форми.
- 3.2. Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків середнього рівня складності.
- 3.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV(IV курс, 8 -й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром

(середній рівень складності)

- 4.1. Закріплення виконавських вмінь та навичок, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм.
- 4.2. Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром середнього рівня складності.
- 4.3. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша.
- 4.4. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп.

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ „ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС”

III курс

Разом: 162 год., де 62 год. – практичні заняття, 8 год. – індивідуальна робота, 49 год. – самостійна робота, 7 год. – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль.

Семестр	5			6	
	I	II - IX	X - XVII	I - VII	VIII - XIV
Заняття					
Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV	Змістовий модуль V
Назва модуля	Вивчення та виконання вправ, нескладних п'єс в складі оркестру.	Музичні твори різних жанрів. (низький рівень складності)	Музичні твори українських авторів. (низький рівень складності)	Твори кантиленного характеру різних епох. (середній рівень складності)	Твори танцювального жанру різних епох. (середній рівень складності)
Робота на практичному занятті (всього 341 бал = 2 сем. 310 б. + 31 б. відвід.)	11 балів	88 балів	88 балів	77 балів	77 балів
Робота на інд. занятті(всього 3 б.)	1 бал	1 бал		1 бал	
Самостійна робота (всього 25 б.)	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточ. контролю (всього 125 б.)	25 балів	25 балів	25 балів	25 балів	25 балів
Всього за семестр	279 балів			215 балів	
Загалом	Загальна кількість балів 494 (279+215), коефіцієнт 8,23 + 40 балів екзамен				

IV курс

**Разом: 162 год., де 54 год. – практичні заняття, 10 год. – індивідуальна робота, 89 год. – самостійна робота,
9 год. – модульний контроль**

Семестр	7			8
Заняття	I -VI	VII - XII	XIII -XVIII	I - IX
Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV
Назва модуля	Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору (середній рівень складності)	Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів. (середній рівень складності)	Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків (середній рівень складності)	Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності)
Робота на практичному занятті (всього 297 балів = 2 сем. 270 б. + 27 б. відвід.)	66 балів	66 балів	66 балів	99 балів
Робота на інд. занятті(всього 3 б.)	2 бали			1 бал
Самостійна робота (всього 20 б.)	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточ. контролю (всього 100 б.)	25 балів	25 балів	25 балів	25 балів
Всього за семестр	290 бали			130 балів
Загалом	290 бали, коефіцієнт 2,9			130 балів, коефіцієнт 1,3

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

III курс

Змістовий модуль I (5 -й семестр)

Вивчення та виконання вправ, нескладних п'єс в складі оркестру

1.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

1.2. Розкрити характерні риси роботи в оркестрі народних інструментів над різножанровими творами.

Змістовий модуль II (5-й семестр)

Музичні твори різних жанрів (низький рівень складності)

2.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

2.2. Підібрати репертуарний список творів для слухання музики дітей молодшого шкільного віку.

Змістовий модуль III (5-й семестр)

Музичні твори українських авторів (низький рівень складності)

3.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

3.2. Охарактеризувати музичні особливості, мелодику, інтонації, ладо-гармонічну структуру творів українських авторів, що виконуються.

Змістовий модуль IV (6 -й семестр)

Твори кантиленного характеру різних епох (середній рівень складності)

4.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

4.2. Розглянути й проаналізувати спільне та відмінне в творах кантиленного характеру, що виконуються.

Змістовий модуль V (6 –й семестр)

Твори танцювального жанру різних епох (середній рівень складності)

5.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

5.2. Зробити порівняльну характеристику інструментального виконання творів танцювальних жанрів різних епох, використовуючи аудіозаписи.

IV курс

Змістовий модуль I (7-й семестр)

Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору

(середній рівень складності)

1.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

1.2. Проаналізувати фольклорні особливості різних регіонів України. Визначити особливі інтонації, ритмічні особливості тощо.

Змістовий модуль II (7-й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів

(середній рівень складності)

2.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

2.2. Обґрунтувати прийоми та методи роботи над ансамблевим звучанням в оркестровому колективі.

Змістовий модуль III (8 -й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків

(середній рівень складності)

3.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

3.2. Проаналізувати сучасний стан розвитку оркестрів народних інструментів, що існують в

Україні (професійні можливості, репертуар, виконавську техніку тощо.)

Змістовий модуль IV(8 -й семестр)

Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності)

4.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

4.2.Продемонструвати практичні методи роботи над вивченням оркестрової партії.

4.3.Визначити специфіку виконання творів для соліста з оркестром.

Карту самостійної роботи бакалаврів, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і література для підготовки, подано у вигляді табл. 5.1.

Таблиця 5.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Література для підготовки
III курс			
Змістовий модуль I (5-й семестр)			
Вивчення та виконання вправ, нескладних п'єс в складі оркестру. (5 год.)			
1.1.Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 1.2.Розкрити характерні риси роботи в оркестрі народних інструментів над різножанровими творами.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. –1,7. Л.д. – 1
Змістовий модуль II (5-й семестр)			
Музичні твори різних жанрів (низький рівень складності). (20 год.)			
1.1.Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 1.2.Підібрати репертуарний список творів для слухання музики дітей молодшого шкільного віку.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. –2,10. Л.д. – 1.
Змістовий модуль III (5-й семестр)			
Музичні твори українських авторів (низький рівень складності). (20 год.)			
2.1.Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 2.2.Охарактеризувати музичні особливості, мелодику, інтонації, ладо-гармонічну структуру творів українських авторів, що виконуються.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. – 11. Л.д. – 2.
Змістовий модуль IV (6 -й семестр)			
Твори кантиленного характеру різних епох (середній рівень складності). (2 год.)			
3.1.Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 3.2. Розглянути й проаналізувати спільне та відмінне в творах кантиленного характеру, що виконуються.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. – 5,11. Л.д. – 4.
Змістовий модуль V (6 –й семестр)			
Твори танцювального жанру різних епох (середній рівень складності). (2 год.)			
4.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 4.2.Зробити порівняльну характеристику інструментального виконання творів танцювальних жанрів різних епох, використовуючи аудіозаписи.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. – 1,5. Л.д. – 1.
Разом: 49 год.		Разом: 25 балів	
IV курс			
Змістовий модуль I (7-й семестр)			
Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору (середній рівень складності). (20 год.)			
1.1.Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 1.2.Проаналізувати фольклорні особливості різних регіонів України. Визначити особливі інтонації, ритмічні особливості тощо.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. – 3,4,5. Л.д. – 3.
Змістовий модуль II (7-й семестр)			
Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів (середній рівень складності). (20 год.)			

2.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 2.2. Обґрунтувати прийоми та методи роботи над ансамблевим звучанням в оркестровому колективі.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. – 2,6. Л.д. – 7.
Змістовий модуль III (8 -й семестр)			
Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків (середній рівень складності). (20 год.)			
3.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 3.2. Проаналізувати сучасний стан розвитку оркестрів народних інструментів, що існують в Україні (професійні можливості, репертуар, виконавську техніку тощо.)	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. – 4,10. Л.д. – 3.
Змістовий модуль IV(8 -й семестр)			
Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності). (29 год.)			
4.1. Вивчити нотний текст оркестрової програми, визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання. 4.2. Продемонструвати практичні методи роботи над вивченням оркестрової партії. 4.3. Визначити специфіку виконання творів для соліста з оркестром.	Перевірка в межах МКР	5	Л.о. – 2,10. Л.д. – 1, 4.
Разом: 89 год.		Разом: 20 балів	

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни „Оркестровий клас” оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (5-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 6.1., табл. 6.2.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

Таблиця 6.1

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	31	31
2.	Робота на практичних заняттях	10	31	310
3.	Робота на індив. заняттях	1	3	3
4.	Самостійна робота	5	5	25
5.	Модульний контроль	25	5	125
Всього без підсумкового контролю		494		
Коефіцієнт		8,23		
6.	Екзамен	40	1	40
Підсумковий рейтинговий бал		100		

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
		IV курс (7-й семестр)			IV курс (8-й семестр)		
1.	Відвідування практичних занять	1	18	18	1	9	9
2.	Робота на практ.заняттях	10	18	180	10	9	90
3.	Робота на індив.заняттях	1	2	2	1	1	1
4.	Самостійна робота	5	3	15	5	1	5
5.	Модульний контроль	25	3	75	25	1	25
Всього без підсумкового контролю		290			130		
Коефіцієнт		2,9			1,3		
Підсумковий рейтинговий бал		100			100		

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **практичні:** індивідуальне виконання оркестрових партій, програвання партій у складі оркестрової групи, оркестрового колективу в цілому;
- **усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда.
- **самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, вміння та навички

Критерії якості виконання за загально визнаною шкалою А-В-С-D-E-FX-F мають узгоджуватись в межах європейської системи перезарахування кредитів – ECTS для визначення кінцевого результату моніторингу. Відштовхуючись від традиційної шкали якісних показників, можна отримати проект оцінок для окремої дисципліни (див. табл. 6.2).

Таблиця 6.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності в європейську шкалу ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	«Відмінно»	А	довершене художнє виконання оркестрових партій; успішне виконання завдань для самостійної роботи, передбачені навчальною програмою; творчий підхід у практичному використанні набутих компетенцій.
82 – 89	«Добре»	В	художньо переконливе виконання оркестрових партій з незначними технічними помилками на високому рівні компетентності; успішне виконання завдань для самостійної роботи.

75 – 81	«Добре»	С	виконання оркестрових партій з невеликою кількістю змістовних помилок, що забезпечило прояв необхідної компетентності; помірний рівень креативності у виконанні завдань для самостійної роботи.
69 – 74	«Задовільно»	Д	виконання оркестрових партій зі значною кількістю змістовних та технічних помилок; виконання завдань для самостійної роботи у обсязі, не меншому 50% і відповідає основним вимогам до їх повноти та якості виконання.
60 – 68	«Задовільно»	Е	виконання оркестрових партій, яке задовольняє мінімальні вимоги на низькому рівні компетентності; виконання завдань для самостійної роботи у обсязі, не меншому 50% і відповідає основним вимогам до їх повноти та якості виконання.
35 – 59	«Незадовільно»	FX	виконання оркестрових партій зі значними художньо-технічними недоліками, що не задовольняє мінімальних вимог, але рівень якого можна підвищити самостійно;
1 – 34	«Незадовільно»	F	отримується у випадку неспроможності до виконання оркестрових партій, демонстрації дуже низького рівня компетентності та потребує повторного вивчення курсу.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студентів на практичних заняттях, виконання індивідуальної та самостійної роботи, складання модульного контролю.

Складання модульного контролю здійснюється в режимі практичного виконання оркестрової програми, передбаченого для даного модуля.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу кожного модуля.

Кількість балів за роботу на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність.

Контроль за набуттям необхідних вмінь і навичок студентів з дисципліни „Оркестровий клас” здійснюється протягом навчального року два (чотири) рази – по одному (два) модулі в кожному семестрі, а також основними та допоміжними засобами моніторингу.

Основні форми контролю:

- ✓ екзамен

Допоміжні форми:

- ✓ концертні виступи – участь у концертних виступах у складі оркестру;
- ✓

- ✓ тест на готовність до просвітницької діяльності - виконання музичних творів у складі оркестру на відкритих лекціях-концертах.

Всі форми контролю за засвоєнням відповідних знань, та якістю сформованості умінь та навичок студентів з дисципліни „Оркестровий клас” носять практичний характер, а саме: художнє виконання музичних творів індивідуально та у складі оркестру.

**Розподіл балів за темами змістових модулів,
що присвоюються студентові упродовж вивчення навчального курсу
«Оркестровий клас»**

5 СЕМЕСТР			МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль I (практичні заняття + індивідуальні заняття + самостійна робота)	Змістовий модуль II (практичні заняття + індивідуальні заняття + самостійна робота)	Змістовий модуль III (практичні заняття + самостійна робота)		
Вивчення та виконання вправ, нескладних п'єс в складі оркестру.	Музичні твори різних жанрів. (низький рівень складності)	Музичні твори українських авторів. (низький рівень складності)		
17	94	93	75	–

Усього за 5 семестр без урахування коефіцієнта – 279 балів

6 СЕМЕСТР		МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль IV (практичні заняття + індивідуальні заняття + самостійна робота)	Змістовий модуль V (практичні заняття + самостійна робота)		
Твори кантиленного характеру різних епох. (середній рівень складності)	Твори танцювального жанру різних епох. (середній рівень складності)		
83	82	50	–

Усього за 6 семестр без урахування коефіцієнта – 215 балів

**Усього без урахування коефіцієнта – 494 бали
(коефіцієнт – 4,94 + 40 балів екзамен)**

7 СЕМЕСТР			МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль I (практичні заняття + індивідуальні заняття + самостійна робота)	Змістовий модуль II (практичні заняття + індивідуальні заняття + самостійна робота)	Змістовий модуль III (практичні заняття + самостійна робота)		
Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору (середній рівень складності)	Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів. (середній рівень складності)	Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків (середній рівень складності)		
72	72	71	75	–

Усього за 7 семестр без урахування коефіцієнта – 290 балів

Усього без урахування коефіцієнта – 290 балів (коефіцієнт – 2,9)

8 СЕМЕСТР	МКР	ІНТЗ
Змістовий модуль IV (практичні заняття + індивідуальні заняття + самостійна робота)		
Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності)		
105	25	–
Усього за 8 семестр без урахування коефіцієнта – 130 балів		

Усього без урахування коефіцієнта – 130 балів (коефіцієнт – 1,3)

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: пояснення, розповідь, бесіда.
- *наочні*: ілюстрація, демонстрація музичного матеріалу.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з нотним та теоретичним матеріалом.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії (у формі колоквиумів); створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

III. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

1. Навчально-методична література (Л.о.: 1,2,3,4,5,9; л.д.: 2,3);
2. Каталог оркестрових партитур, партій;
3. Робоча навчальна програма;
4. Аудіо записи музичних творів в оркестровому виконанні.

IX. ВИМОГИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Індивідуальне виконання музичних творів, що передбачені програмними вимогами з даного курсу дисципліни.
2. Виконання музичних творів, що передбачені програмними вимогами з даного курсу дисципліни у складі окремої оркестрової групи, оркестрового колективу в цілому.
3. Вміння компетентно охарактеризувати музичний матеріал, що виконується: визначити структуру, технічні й артикуляційні труднощі та шляхи їх подолання.

X. ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Обробки народних пісень і танців

Українські народні пісні	обробка М.Різоля	Ой, хмелю мій, хмелю Ой, при лужку, при лужку Тече річка невеличка Віють вітри, віють буйні
	обробка М.Лисенка, інстр. М. Різоля	Дощик, дощик
	обробка О.Довжикова, інстр. М.Малого	Веснянка

Твори українських композиторів

Кирейко В.	Козачок із балету “Тіні забутих предків”
Малий М.	Полька
Мясков К.	Концертна полька
Ревуцький Л.	Козачок з опери “Тарас Бульба”, інст. В. Гаврилова
Шамо І.	Арія з “Камерної сюїти”, перекл. В. Угриновича

Твори зарубіжних композиторів

Барток Б.	Вечір у селі, інстр. І.Облікіна
Бах Й.	Пастораль, перекл. С.Чапкія
	Органна прелюдія, інстр. Н.Худякова
Бах Й. – Гуно Ш.	Ave Maria
Боккеріні Л.	Менует, інстр. А.Гаценка
Бородін А.	Хор селян з опери “Князь Ігор”
Глазунов А.	Гавот, інстр. М.Алфеева
Глінка М.	Вы не прийдете снова, обр. М.Малого
Мусоргський М.	Вступ до опери “Хованщина”, інстр. М.Розанова
	Хор з опери “Борис Годунов”
Рахманінов С.	Прелюдія соль мінор
Рєбіков В.	Вальс
Скотт В.	Екзотичний танок, інстр. А.Альошина
Чайковський П.	Неаполітанський танок із балету “Лебедине озеро”
Шуберт Ф. – Ліст Ф.	Серенада, інстр. М.Малого

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Література основна

1. Барсова И. О. Книга об оркестре / И. О. Барсова. – [2-е изд]. – М.: Музыка, 1978. – 208 с.
2. Воеводин В. В. Пособие для руководителя студенческого оркестра народных инструментов / В. В. Воеводин. – К.: Гос. метод. центр учеб. заведений к-ры и ис-в, 2003. – 143 с.
3. Голючек М. С. Ансамбль українських народних інструментів / М. С. Голючек. – Навч. посібник. – Київ: КНУКіМ, 2001.
4. Гуменюк А. І. Українські народні музичні інструменти / А. І. Гуменюк. – К.: Наук. думка, 1967. – 243 с.
5. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах. (Українська академічна школа): підруч. [для вищ. та серед. муз. навч. закл.] / М. А. Давидов. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – 420 с.
6. Іванов П. Г. Оркестр українських народних інструментів / П. Г. Іванов. – К.: Музична Україна, 1981. – 110 с.
7. Ільченко О. О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності [Текст] : Монографія / О. О. Ільченко ; Київський ін-т культури. - К.: КДІК, 1994. - 116 с.
8. Музыкальная энциклопедия в 6 томах. Гл. ред. Келдыш Ю.В. — М.: Сов. Энциклопедия, Сов. композитор, 1978 – 1982 г. – Т.1, Т.4. – 6176 с., илл.
9. Пляченко Т.М. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : [монографія] / Т. М. Пляченко. – Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2010. – 428 с.
10. Сідлецька Т. І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т. І. Сідлецька. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 184 с.
11. Черкаський Л. М. Українські народні музичні інструменти / Л. М. Черкаський. – К.: Техніка, 2003. – 264 с.

Література додаткова

1. Гуцал В. О. Грає оркестр українських народних інструментів : методичні поради керівникам самодіяльних колективів / В.О. Гуцал. – К. : Мистецтво, 1978. – 164 с.
2. Давидов М. А. Проблеми розвитку академічного народно-інструментального мистецтва в Україні : зб. статей / М. А. Давидов. – К. : Видавництво імені Олени Теліги, 1998. – 207 с.
3. Дейнега В. М. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів / В.М. Дейнега // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 22: Музичне виконавство. – Кн. 8. – К., 2002. – С. 119-129.
4. Хашчеватська С. С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III–IV рівнів акредитації / С. С. Хашчеватська – Вінниця, НОВА КНИГА, 2008. – 256 с.